

**VARHAINEN VUOROVAIKUTUS,
VANHEMMUUS, MIELIALAOIREET
JA PARISUHDE**

**TIDIGT SAMSPEL,
FÖRÄLDRASKAP,
HUMÖRSVÄNGNINGAR OCH
PARFÖRHÅLLANDE**

Itä UUSIMAA
Östra NYLAND

Hyvinvointialue
Välfärdsområde

Sisältö - Innehåll

- **Varhainen vuorovaikutus – vanhempi toimijana ja vauva toimijana** Tidigt samspel - förälder och baby
- **Vanhemmaksituleminen – muutos, tunteet, vaikutukset parisuhteeseen** Föräldraskap – förändring, känslor, inverkan på parförhållandet
- **Tunteiden säätely** Känsloreglering
- **Mielialaoireet** Humörförändringar

VARHAINEN VUOROVAIKUTUS

TIDIGT SAMSPEL

Kiintymyssuhde syntyy raskausaikana:

- Vanhemman mielikuvat tulevasta vauvasta ja itsestään vanhempana
- Vauvan eri aistien kehittyessä

- Anknyningsrelationen formas under graviditeten:
- Av förälderns inre bilder av den kommande babyn och av sig själv
- I takt med att babyns sinnen utvecklas

- Kiintymyssuhde voimistuu arjen toistuvissa hoivatilanteissa
- Vauvan aloitteisiin on tärkeä reagoida katseella, ääntelyllä ja kosketuksella

- Anknytningsrelationen förstärks i de vardagliga sysslorna tillsammans med babyn
- Det är viktigt att svara på babyns initiativ genom ögonkontakt, tal och sång, samt beröring

- Vastasyntyneen vuorovaikutushetket ovat lyhyitä ja intensiivisiä ja vauvan tarve levätä yksilöllinen
- Vanhemman omalla kiintymyssuhdehistorialla on merkitys hänen ja lapsen välille rakentuvaan suhteeseen

- Interaktionen med den nyfödde är kort och intensiv och babys behov av vila därefter är individuellt
- Förälderns och barnets relation påverkas av förälderns egen anknytningsrelation

Vinkkejä vuorovaikutukseen vauvan kanssa:

- Katsele vauvaa, juttele hänelle, hymyile, laula ja loruile.
- Jaksa odottaa vauvan vastausta, joka on usein aluksi pysähtymistä ja katseen tarkentamista
- Vauva innostuu ja alkaa liikehtiä, kun kuulee äänesi. Pian hän vastaa hymyyn hymyllä.
- Vuoropuhelu on sitä, että molemmat saavat tilaa ja aikaa puhua

Tips för samspel med babyn:

- Tag ögonkontakt med babyn, tala, småle, sjung och småprata
- Babyns svar kan dröja, förbered dig på olika reaktioner av barnet, tex att det fäster blicken på dig och stannar upp
- Babyn reagerar vanligen på din röst och småler småningom tillbaka
- I dialogen mellan förälder och barn får båda två tid och utrymme att göra sig hörd

VANHEMMUUS - FÖRÄLDRASKAP

- Vanhemmaksi tuleminen on elämämme tärkeimpiä murroskohtia.
- Raskaus ja vanhemmaksi tuleminen voi herättää hyvin monenlaisia tunteita ja kysymyksiä:
  - Minkälainen vanhempi minusta tulee? Miten osaan huolehtia pienen vauvan hoitamisesta ja myöhemmin lapsen kasvattamisesta? mitä jos epäonnistun vanhempana? Miten meidän parisuhteellemme käy?
- Nämä tunteet ovat hyvin tavallisia ja kuuluvat uuteen elämänvaiheeseen. He auttavat vanhempaa olemaan herkällä tavalla vuorovaikutuksessa vauvansa kanssa.
- Det är en stor omställning att bli förälder
- Under graviditetstiden väcks olika känslor och frågor:
  - Hurudan förälder vill jag bli? Hur kommer jag att klara av skötseln och uppfostran av ett litet barn? Kan jag misslyckas som förälder? Hur går det för vårt parförhållande?
- Känslor och tankar som dessa är normala och hör till det nya livsskedet. De hjälper förälderna att vara sensitiv i samspelet med den lilla babyen.

- Myös vauvalla on tunteita ja ne liittyvät perustarpeisiin, esim nälkä, itku. Vanhemman tehtävä on auttaa vauvaa säätellemään tunteitaan ja tämä tapahtuu vauvan hoitamisen kautta.
- Itku on vauvan keskeinen tapa ilmaista tarpeitaan
- Vaikka vanhempi ei aina voi poistaa itkua ja pahan olon syytä, hän voi auttaa kestäämään niitä.

- Också den lilla babyn har känslor som hänför sig till grundbehov som mat och sömn. Genom omsorg i vardagssituationerna hjälper föräldern barnet att reglera sina egna känslor.
- Babyns gråt är ett uttryck för något behov
- Föräldern kan inte alltid få barnet att sluta gråta eller avlägsna orsaken till gråten. Däremot kan föräldern hjälpa babyn att stå ut med känslorna.

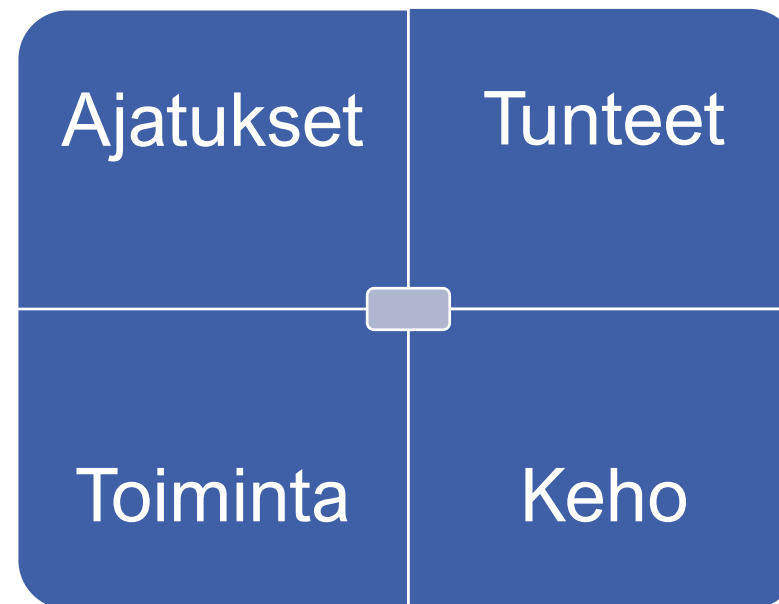

TUNTEIDEN SÄÄTELY – KÄNSLOREGLERING

- Vanhemman riittävä kyky säädellä omia tunteita on merkityksellistä vanhempana toimimisessa
- Tunteita ja kehon reaktioita on vaikea muuttaa, ajatuksiin ja toimintaan helpompi vaikuttaa
- Aikuisen ja vauvan tai pienen lapsen tunnesäätely on erilaista
  - vauvan kokemusmaailma on kehollinen
  - kielellisiä ajatuksia ei vielä ole
  - vauvan toimintamahdollisuudet ovat rajalliset
- Tunteiden tunnistaminen ja nimeäminen lapsen kanssa kehitystaso huomioiden
- Förälderns egen känsloregleringsförmåga har inverkan på föräldraskapet
- Det är svårt att ändra på känslor, tankar och beteende är lättare att påverka, vilket i sin tur påverkar den upplevda känslan.

Den vuxna och babyen reglerar sina känslor på olika sätt:

  - Babys upplevelser hänför sig till kroppen
  - Babyen har inte ett språk för sina tankar och uttryck
  - Babyen är fullständigt beroende av den vuxne
- Att känna igen och namnge sina känslor, med hänsyn till barnets ålder

MIELIALAOIREET SYNNYTYKSEN JÄLKEEN HUMÖRSVÄNGNINGAR EFTER FÖRLOSSNINGEN

- Yleisiä ja osittain kuuluvat asiaan
- Kestoltaan vaihtelevia
- Tavallisimpia ovat ahdistuneisuus ja masennus

- Vanliga och hör till
- Längden varierar
- Ängest- och depressionssymptom vanligast

SYNNYTYKSEN JÄLKEINEN MASENNUS - FÖRLOSSNINGSDPRESSION

- Masennus on tunne, oire ja sairaus
- Elämän mullistuminen on myös kriisi
- Odotukset ruusunpunaisesta vauvakuplasta - pettymys
- Herkistyminen, baby blues, on hyvin tavallista (jopa 80%), kestää pari viikkoa ja alkaa usein heti synnytyksen jälkeen
- Masennus alkaa yleensä pienellä viiveellä, kestää kauemmin ja vaikuttaa arjessa pärjäämiseen enemmän
- Esim. väsymys, suru, syyllisyyden tunteet, vihamielisyys, ärtymys, tyhjyyden tunne, ahdistus, välinpitämättömyys
- Depression är en känsla, ett symptom och en sjukdom
- När livet förändras, även i positiv bemärkelse, är det också en kris i sig, förståeligt att en människa reagerar.
- Förväntningar och besvikelser på föräldraskapet spelar in.
- Baby blues hos upp till 80 % av nyblivna mammor, känslighet och lättretlighet de första veckorna efter förlossningen. Det hjälper föräldern att ta emot det nya barnet och känna in barnet också emotionellt.
- Egentlig depression börjar ofta lite senare, tar längre och påverkar vardagen i högre grad.
- Kan synas bl.a. som trötthet, nedstämdhet, skuld känslor, ilska, irritation, känslor av tomhet, ångest, likgiltighet.

- Synnytyksen jälkeisellä masennuksella on todettu olevan haitallisia vaikutuksia lapsen kehitykseen, kiintymyssuhteeseen sekä vanhemman ja lapsen väliseen vuorovaikutukseen
- Masennusoireiden seulonta neuvolassa
- Hyvä kertoa omasta mielialasta jo raskausaikana, mutta milloin tahansa on oikea aika ottaa huoli puheeksi
- Förlossningsdepression har skadlig inverkan på den tidiga anknytningen, barnets utveckling och föräldrabarnrelationen
- Föräldrar får fylla i frågeformulär på rådgivningen.
- Det är bra att berätta hur du mår psykiskt redan under graviditets tiden, men det är alltid rätt tidpunkt att ta upp oro över ditt eget eller din partners mående.

SYNNYTYKSEN JÄLKEINEN AHDISTUNEISUUS ÅNGEST EFTER FÖRLOSSNINGEN

- Kaikki kokevat joskus ahdistuneisuutta, ongelmallista se on ollessaan jatkuvaa ja voimakkuudeltaan sellaista, että se vaikuttaa toimintakykyyn
- Ahdistusoireet ja ahdistuneisuushäiriöt ovat yleisiä ja esiintyvyys raskauden aikana ja synnytyksen jälkeen on jopa keskimääräistä väestöesiintyvyyttä suurempaa
- Ahdistuneisuus esiintyy usein yhtä aikaa masennuksen kanssa
- Ahdistusoireet ja ahdistushäiriöt ovat on usein pitkäkestoisia
- Alla människor upplever känslor av ångest ibland. Problematiskt är ifall ångesten blir ihållande och inverkar på funktionsförmågan
- Ångestsymptom och ångestsyndrom är vanliga både under graviditeten som efter att barnen fötts
- Vanligen förekommer både ångest- och depressionssymptom samtidigt
- Ångestsymptom och ångestsyndrom är ofta långvariga

- Äidin ahdistuneisuus raskausaikana ja synnytyksen jälkeen voivat olla riskitekijöitä sikiön kehityksen, äidin ja vauvan vuorovaikutussuhteen, vanhempana toimimisen sekä lapsen kognitiivisen ja sosioemotionaalisen kehityksen suhteen
- Lieväkin ahdistus raskausaikana tai synnytyksen jälkeen on tarpeen huomioida
- Jos on taipumusta ahdistuneisuuteen tai todettu ahdistushäiriö ennen raskautta, on hyvä tarkistaa onko ahdistukseen saatu hoito riittävällä tasolla, seurata ahdistuneisuuden tasoa ja hakea lisää apua matalalla kynnyksellä
- Ängest under graviditeten och efter förlossningen kan ses som riskfaktorer för fosterutvecklingen, det tidiga samspelet, föräldraskapet samt barnets kognitiva- och socioemotionella utveckling
- Det är viktigt att identifiera även lindriga former av ångest under graviditetstiden och tiden efter förlossningen
- Ifall ångestbenägenhet funnits innan graviditetstiden är det viktigt att följa med hur denna utvecklas under perinaltiden samt erbjuda tillräckligt stöd med låg tröskel

- Älä jää yksin
  - läheiset, perhe ja ystävät
  - vertaistuki
  - tukikeskustelut eri palveluissa
  - psykoterapia
  - lääkitys
  - kotipalvelu
- Tilanteen tunnistaminen ja jäsentäminen, selviytymiskeinoja
- Bli inte ensam med din oro
  - närstående, familj och vänner
  - kamratstöd
  - samtalsstöd via olika stödtjänster
  - psykoterapi
  - läkemedel
  - hemtjänst
- Det hjälper att känna igen situationen, göra den begriplig, och att pröva sig fram för vad som hjälper just dig att må bättre.

PARISUHDE - PARFÖRHÅLLANDET

- Vanhempien välisen parisuhteen laatu muodostaa perustan perhesysteemin toiminnalle
- Vanhemman fokuksen siirtyessä tulevaan vauvaan, huomio kumppanille vähenee
- Keskimääräisesti ottaen parisuhdetyytyväisyys heikkenee äkillisesti lapsen syntymän jälkeen
- Yhdistäväksi tekijäksi vanhemmuuteen rakentuu yhteisvanhemmuus: miltä tuntuu jakaa ihastus, huoli, hoiva yhdessä suhteessa yhteiseen lapseen
- Föräldrarnas parförhållande utgör grunden för hur familjesystemet kommer att fungera
- Under graviditets- och nyföddhetsperioden förflyttas föräldrarnas fokus från livskamraten till den lilla babyn
- Genomsnittligt försämras känslan av nöjsamhet i parförhållandet under nyföddhetsperioden
- En känsla av gemensamt föräldraskap kan förena: att med sin partner dela upplevelser av förtjusning, oro och omsorg i anknytning till babyn

MISTÄ TIETOA JA TUKEA - INFORMATION OCH STÖD

- Äidit irti synnytysmasennuksesta <https://aima.fi/>
- Mielenterveystalo – oma hoito-ohjelmat ym. <https://www.mielenterveystalo.fi/fi>
- Parisuhdekeskus Kataja <https://parisuhdekeskus.fi/>
- MLL <https://www.mll.fi/>
- Neuvola ja peruspalvelut – perheneuvola, aikuisten mielenterveyspalvelut
- Rådgivningen och basservicen – familjerådgivningen och lågtröskelmottagning för vuxna